

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 103/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíťa (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného Mgr. Petrom Kupkom, advokátom, Hlavná 23, Trnava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11Cpr/7/2020 (pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 11Cpr/7/2020) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11Cpr/7/2020 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní sp. zn. B3-11Cpr/7/2020 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **2 000 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **949,17 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšných častiach ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 4. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. PN-18Cpr/48/2019 (pôvodne vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 18Cpr/48/2019) a postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11Cpr/7/2020 (pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 11Cpr/7/2020). Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 12 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 23. decembra 2019 na Okresnom súde Piešťany (v súčasnosti Okresnom súde Trnava, pozn.) proti Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky antidiskriminačnú žalobu v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov. Okresný súd Piešťany postúpil vec 23. februára 2020 Okresnému súdu Bratislava III. Dňa 30. novembra 2021 Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o príslušnosti Okresného súdu Bratislava III na prejednanie sporu. V napadnutom konaní, ktoré je v súčasnosti vedené na mestskom súde, nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté.

3. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 103/2025-15 z 11. marca 2025 bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu. Vo zvyšnej časti bola ústavná sťažnosť odmietnutá.

4. Podstata sťažnostnej argumentácie spočíva v tvrdenom porušení označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru postupom konajúcich súdov v napadnutom konaní, ktorého celkovú dĺžku označuje sťažovateľ za neprimeranú. Sťažovateľ zrekapituloval doterajší priebeh napadnutého konania, pričom podľa jeho názoru boli zbytočné prieťahy spôsobené nečinnosťou a neefektívnym postupom súdov. Podľa sťažovateľa neexistuje žiadna skutočnosť svedčiaca o právnej či skutkovej zložitosti veci a odôvodňujúca neúmernú dĺžku konania v trvaní viac ako 5 rokov, on sám žiadnym úkonom neprispel k vzniku zbytočných prieťahov, ktoré boli spôsobené výlučne postupom súdov.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

5. Predsedníčka mestského súdu poukázala na písomné stanovisko zákonnej sudkyne, podľa ktorej nebolo možné dosiaľ určiť termín pojednávania vzhľadom na veľké množstvo pridelených a prerozdelených vecí v senáte. Až 26. marca 2025 stanovila termín pojednávania na 17. jún 2025. Predsedníčka mestského súdu rovnako poukázala na to, že vzniknutá situácia nastala už v predchádzajúcom období a jej vyriešenie nepomohla ani tzv. súdna reforma, na základe ktorej boli existujúce spisy prerozdelené medzi nedostatočný počet sudcov a zamestnancov súdu. Aj napriek maximálnej snahe celého súdneho aparátu nie je reálne možné vybaviť všetky reštančné spisy naraz, resp. v lehote, ktorá by nezasiahla do práva na spravodlivý proces účastníkov. Vzhľadom na uvedené síce považuje ústavnú sťažnosť žalobcu za dôvodnú, avšak zastáva názor, že jej samotné prejednanie a konštatovanie jej dôvodnosti je v danom prípade dostatočné.

6. Vzhľadom na obsah súdneho spisu, ako aj vyjadrenia predsedníčky mestského súdu ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k danému vyjadreniu a pristúpil k meritórnemu posúdeniu dôvodnosti ústavnej sťažnosti.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote je založená na nekonaní, resp. neefektívnej činnosti mestského súdu v napadnutom konaní.

8. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

9. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník (strana sporu) obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

10. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

11. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov. Z obsahu súdneho spisu či vyjadrenia predsedníčky mestského súdu nevyplýva žiadna osobitná okolnosť, ktorá by indikovala skutkovú zložitosť prerokúvanej veci.

12. Pri hodnotení správania sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ svojím správaním zásadným spôsobom neovplyvnil celkovú dĺžku napadnutého konania.

13. V súvislosti s posudzovaním postupu súdu prvého stupňa v napadnutom konaní ústavný súd už na úvod konštatuje, že aktuálna celková dĺžka napadnutého konania, ktorá od podania žaloby dosiaľ predstavuje dobu vyše 5 rokov a 4 mesiacov (od postúpenia spisu Okresnému súdu Bratislava III uplynulo 5 rokov a 2 mesiace, pozn.), už sama osebe nie je zlučiteľná s obsahom označených práv.

14. Po preskúmaní súdneho spisu ústavný súd konštatuje, že postup súdu prvého stupňa bol poznačený nečinnosťou, ako aj prvkami neefektívnosti, čo malo za následok vznik zbytočných prietáhov zo strany konajúceho súdu. V prvej etape napadnutého konania, teda od postúpenia veci Okresnému súdu Bratislava III (23. 2. 2020) až do 15. októbra 2021, bol postup konajúceho súdu plynulý a bez prietáhov. Okresný súd vykonával procesné úkony spočívajúce v doručovaní vyjadrení a nariadil vo veci pojednávanie. Zmena v osobe zákonného sudcu (11. 6. 2021) však mala za následok vznik zbytočných prietáhov zo strany súdu, keďže nová zákonná sudkyňa vyvolala spor o miestnu príslušnosť napriek skutočnosti, že súd vykonával vo veci procesné úkony a bolo naplánované pojednávanie. Uznesením najvyššieho súdu z 30. novembra 2021 však bola definitívne ustálená miestna príslušnosť okresného súdu, pričom podľa ústavného súdu tento zbytočne a neefektívne vyvolaný spor o miestnu príslušnosť mal vplyv na celkovú dĺžku konania a bol prejavom neefektívneho postupu súdu prvého stupňa.

15. V období po ustálení miestnej príslušnosti (30. 11. 2021) do 27. marca 2023 konal súd prvého stupňa pomerne plynulo a vo veci sa uskutočnilo 5 pojednávaní (14. 3. 2022, 30. 5. 2022, 14. 9. 2022, 5. 12. 2022 a 27. 3. 2023). Po pojednávaní uskutočnenom 27. marca 2023 sa však vyskytlo polročné obdobie súvislej nečinnosti konajúceho súdu, keď až uznesením z 23. novembra 2023 bolo do konania pribraté Slovenské národné stredisko pre ľudské práva. Po vydaní uznesenia bol mestský súd ďalej kontinuálne nečinný, pričom jeho nečinnosť trvala až do 26. marca 2025, keď nariadil pojednávanie na termín 17. jún 2025.

16. Ústavný súd berie na vedomie argumentáciu predsedníčky mestského súdu, ktorá aktuálnu dĺžku konania a nečinnosť mestského súdu ospravedlňovala implementáciou tzv. súdnej mapy a s tým súvisiacou reorganizáciou súdnej sústavy spojenou s prechodom právomocí na mestské sudy, ako aj preťaženosťou mestského súdu. Tieto okolnosti majú vplyv na dĺžku konania a čiastočne nimi možno ospravedlniť kratšie obdobia nečinnosti, no nie sú objektívne spôsobilé v plnom rozsahu ospravedlniť celkovú dĺžku napadnutého konania a také súvislé obdobie nečinnosti v postupe konajúceho súdu, ako to bolo v prerokúvanej veci.

17. S poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania poznamenanú nie dostatočne efektívnou činnosťou mestského súdu, ako aj obdobiami súvislej nečinnosti ústavný súd dospel k záveru, že mestský súd nepostupoval v napadnutom konaní v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia sporu. Ústavný súd preto dospel k záveru, že postupom mestského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

18. Vzhľadom na to, že konanie dosiaľ nebolo právoplatne skončené, ústavný súd prikázal mestskému súdu, aby konal v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

19. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020). Ústavný súd konštatuje, že v uvedenej veci prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Ústavný súd považoval v okolnostiach danej veci za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 eur, ktoré mu je mestský súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku tohto nálezu). V prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

20. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 949,17 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie ústavnej sťažnosti) vykonané v roku 2025 podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2025 v sume 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2025 v sume 14,84 eur (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Celková suma trov konania tak s príslušnou daňou z pridanej hodnoty predstavuje sumu 949,17 eur. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu